

A népoktatás végleges rendezése a szegedi tanyákon.

(Saját tudósítónktól.) Pénteken nagyfontosságú leirat érkezett Szegedre a vallás- és közoktatásiügyi minisztériumtól. A leiratot, amely a tanyai népoktatás teljes rendezésére indítja meg a tárgyalásokat, figyelmébe ajánljuk mindenkinek, aki a világháború zaklatott éveiben hivatalos pozícióról van hivatva szolgálni kulturális, vagy gazdasági megújulásunk ügyét. A leirat két mondatára külön fel kell hívunk a figyelmet, mert ma Szegeden fölülte aktuálisak, ismét igazolják a mellett a *Délmagyarország* számtalanszor hangoztatott véleményét. Ezek szerint a miniszter az állami hozzájárulás kilátásba helyezésékor azt is szem előtt tartotta, hogy a sokféle iparágat tápláló helyi építkezési ipar újra-fellendülésének *már közvetlenül a háború után* tápot adjon és a háború után való *gazdasági regeneráció célját is szolgáló* állami támogatást a távolabbi jövőre nem biztosíthatná. A leirat egész terjedelmében a következő:

— A háború sikeres befejezése érdekében oly súlyos anyagi és véráldozatot hozó magyarság regenerálására a békekötés után kifejtendő sokoldalú és nagy munkában az alföldi magyar lakosság kulturájának fejlesztése a legfontosabb és legsürgősebb feladatok egyike. Az erre a célra irányuló akció megindításakor elsősorban a Délvidék metropolisának, Szegednek tanyai népére gondolok, s kapcsolatban a város *gazdasági és ipari szakoktatásának már folyamatban levő megszervezésével*, a szegedi tanyákon lakó tankötelesek még hiányos iskolaügyét is teljesen rendezni óhajtom.

Ettől a szándéktól vezetettve és méltányolva a város lakosságának a kulturális szükségletek kielégítése érdekében tanusított addigi áldozatkészségét, a magam részéről hajlandó vagyok a jelzett téren még fennforgó hiányok egyrészének pótlását tárcám terhére elvállalni, illetőleg a várost a még szükséges tanyai iskolák létesítése tekintetében szerződés szerint reá háruló kötelezettség teljesítésében anyagilag hathatósan támogatni, feltéve, hogy viszont a város közönsége sem zárkózik el az elől, hogy a részemről alább kilátásba helyezett összegen felül mutakozó szükséglet fedezését már most elvállalja.

A szegedi tanyák népoktatásának teljes rendezése ugyanis a tárcám beruházási hiteléből kihatandó tekintélyes összegen felül is még nem jelentékeny áldozatot igényel. Nem kétlem azonban, hogy viszont a város közönsége is kellően értékelni fogja egyrészt azokat a fontos érdekeket, amelyek a tanyai népoktatás ügyének tervezett rendezéséhez fűződnek, másrészt annak a célnak szintén különös fontosságát is, amelyet az állami hozzájárulás kilátásba helyezésékor ugyancsak szem előtt tartok, hogy tudniillik a *sokféle iparágat tápláló helyi építkezési ipar újra-fellendülésének már közvetlenül a háború után* tápot adjak s ekként az ottani iparosság és munkáselem részére jelentős munkaalkalmat és keresetet biztosítsak.

A részemről tervbe vett rendezés méreteit, illetőleg kereteit, a szegedi tanfel-

ügyelőtől bekívánt jelentés alapján, az alábbiakban ismertetem, de egyben jelzem, hogy azok a közönséggel egyetértően megállapítandó programban, a szükséghez képest még bővílhetnek, vagy esetleg szűkíthetnek is.

Iskolával még nem bíró tanyákon, illetőleg tanyarészekben szervezendő és építendő hét iskola 8 tanteremmel, egyes iskolák nagymérvű zsufoltságának megszüntetése céljából építendő 18 tanterem, a már 2—2 tanterővel működő, de csak egy-egy tanteremmel bíró iskolák kibővítésére építendő hét tanterem, s végül teljesen rozott iskolák helyébe építendő öt tanterem. Az összes szükséglet ezek szerint 38 tanterem a megfelelő számú lakással, az építkezési költség pedig kerekén 800.000 koronára tehető. Ebből az összegből tárcám beruházási hiteléből, dacára annak, hogy e hitelem keretében országszerte még fennforgó igen égető szükséglet vár kielégítésre, 300.000 koronát helyezek kilátásba, viszont a többi, mintegy 500.000 koronára rugó, szükséglet fedezetét a városnak kell biztosítani. Ezen kívül szerződés szerinti kötelezettségei között ugyancsak a városra hárul a megfelelő telkek megszerzésének kötelezettsége is. Ezek a telkek és az épületek az államkincstár tehermentes tulajdonába lesznek bocsájtandók, mert különben beruházási hiteleből törvény értelmében nem járulhatnék hozzá az iskolák építéséhez.

Abban a reményben, hogy a város közönsége az alföldi tanyai népoktatás rendezése iránt tervezett alapvető intézkedésemet örömmel veszi tudomásul és a szükséges hozzájárulást a maga részéről is készséggel megajánlja, egyidejűleg utasítottam szegedi tanfelügyelőmet, hogy az annak idején elem terjesztendő program részleteinek kidolgozása, a szükséges telkek kijelölése és az építkezések sorrendjének megállapítása ügyében a város tanácsával haladéktalanul lépjen érintkezésbe. Az építkezések lehető gazdaságos kivitele érdekében célszerűnek látom, hogy az egy-egy kapitányság területén szükséges építkezések egyidőben fogantatosíttassanak.

Végül hangsúlyozom, hogy az ezennel kilátásba helyezett *és a háború után való gazdasági regeneráció célját is szolgáló állami támogatást távolabbi jövőre nem biztosíthatnám*, valamint, hogy az ekként végrehajtandó rendezés a jövőben még szükségessé váló új iskola építések tekintetében a város fennálló szerződéses kötelezettségét nem érintheti.

Angol lap Oroszország különbékéjéről.

Hága, november 3. A Times az orosz különbékéről szóló cikkében a többi közt a következőket mondja:

Oroszország egész existenciáját belevitte a nagy küzdelembe. Évszázados tervek megsemmisülését, nagy nemzeti evolúciónak rombadőlését jelentené a különbéke, a mely azon kívül megingatná az orosz birodalom nemzetközi súlyát is. Oroszország abban a pillanatban, melyben leteszi a fegyvert, teljesen kiszolgáltatja magát Németország kényének és Németország katonai tulsulya minden nagy lépésében megakadá-

lyozná. Oroszországnak torkán van a kés és ezt a fenyegető helyzetet másképpen nem háríthatja el, mint ha szövetségesei segítségével megbénítja ezt a kezét. Soha meg nem ismétlődik a történelemben a nagy közösségnek mostani akciója, mert hiszen a szövetségesek változnak és ki tudja, Oroszországnak módjában lesz-e még egyszer részesévé lenni egy ilyen küzdelemnek, melynek szükségképpen meg kell oldani becsületesen minden kérdést. Oroszország, éppen úgy, mint szövetségesei, létének alapjáért, nemzeti életének kifejlődéséért és érvényesüléséért fogta meg a kardot. A háború egy Európa sorsát végleg rendező döntő küzdelem, melyet nem befolyásolhatnak részletek és az ellenség részletsikerei.

Hír egy orosz csatahajó pusztulásáról.

Kopenhága, november 3. A Berlinske Tidende stockholmi jelentése szerint egy svéd kereskedő, aki most tért haza oroszországi utijából, elmondta, hogy a *Sebastopol* orosz sorhajó Helsingforsnál *aknába ütközött és elsüllyedt.*

Tanácskozás a békefeltételek közzétételéről.

ZÜRICH, november 3. *Antant-körökben megbeszélés folyik ama kérdés felett, hogy az antant hadicélját és békefeltételeit időszerű lenne-e most közölni.*

Az orosz támadások teljes kudarca.

Berlin, november 3. A Wolff-ügynökség jelenti: A legutóbbi nagy orosz támadások, amelyeket nyilván Románia érdekében indított tehermentesítésnek szántak és amelyeket a Brusilov-féle nagy offenzíva ez évi utolsó nyulványainak tekinthetünk, *teljesen eredménytelenek maradtak.*

A Narajovkánál az oroszok az október 15-től 22-ig lefolyt hétnapos csatában, újabban pedig október 30-án súlyos, véres vereséget szenvedtek.

Az ottomán csapatok ezekben a harcokban rendkívül kitüntették magukat. Súlyos veszteségekkel fizették meg az oroszok október 30-iki és 31-iki támadásaikat a Szczara állás ellen is. Mig a németek vesztesége a legerősebb pergőtűz ellenére a kitünően kiépített állásokban csak negyven ember volt, az oroszok részéről 1200 halott maradt a frontszakasz előtt. Tehermentesítést Romániának ezek a gyakran nagy erővel előrevitt támadások nem hoztak. A kárpáti szorosokban és Dobrudzsában a támadások folyamatban maradnak, habár a románok megkísérlik is, hogy azokat nagy sietséggel előhozott tartalékokkal feltartóztassák.

2.80

fillért
fizet

grammonként

regi,
törmelék

Aranyért

FISCHER

Órás, Órszerelő,
Hárász-utca 14.

Korzó-kávéház mellett

(Gégre tessék
figyelni)!